

Mahjas Weefis

Ar pašā wifufchēlīga augsta Keisara wehlfchānu.

26. gada-

gabjums.

Makfa ar pefubstifchānu par pašā:
Ar Pefitumu: par gadu 2 r. 35 l.
bef Pefituma: par gadu 1 " 60
Ar Pefitumu: par 1/2 gadu 1 " 25
bef Pefituma: par 1/2 gadu — " 85

Makfa bef pefubstifchānas Rīgā:
Ar Pefitumu: par gadu 1 r. 75 l.
bef Pefituma: par gadu 1 " —
Ar Pefitumu: par 1/2 gadu — " 90
bef Pefituma: par 1/2 gadu — " 55

Mahjas Weefis isnahk weentreis pa nedetu.

Mahjas Weefis teel isdods festbeenam
no plst. 10 fahlot.

Makfa par fludināschānu:
par weenas flejas smallu rakstu (Pettir-
rindu, jeb tōweetu, lo tahda rinda cenem,
makfa 8 lap.

Revalija un ešpedija Rīgā,
Ernst Blates bilshu- un grahmatu-bru-
latanā un burtu-lecturē pee Pēhtera
bāsnijas.

Wabbitos. Junafahs sinas. Telegrafa sinas. Sellsēmes sinas: Rīgas Latw. teatris. Krāpšchāna. Relaimige notikums. Rīgas pilskēhtas budschets. Par flep-
lawibu. Par stolas buhščānām Rīgas patrimoniāl-apriņki. Widsēmes gubernas walde. Jehju Latw. labd. beedriba. Jehswaines draudse. Jelgawa. Irāwa. Selta ceanums Saburu
semē. Weaberg. Saratow. — **Ahršemes sinas:** Bahzija. Ibrija. Waldneetu fatifschānās. — Kurās swēzes ilgati deg? u. t. pr. — Pefitumā: Ahršetne. Graudi un seedi.

Jaunafahs sinas.

Stomere (Gulbenes draudse). Rā „Wald. Wehstnefē” sino, tad eefschleetu ministra palihgs 30. Septembri apstiprinājis Stomeres beedribas likumus preekšč fawstarpigās palihdsefchānas pee uguns-grehtee.

Ruzawa. No tureenas „Lib. Tagesanz.” dabujis sinu, ka fchini gadā jūhra prasijuse daschus upurus. Weenā deenā, 13. Oktobri, nosliska 8 wihri, kas diwās laiwās uf sweju bija jūhra beaurufchi. Pa leelatai datai nelaimigeē bija wihri pašchōs spēhka gads. Lihki wehl naw wifū akrafi.

Leepaja. Rā „Lib. Btg.” sino, tad Leepajas pagaidu biršha tilufe smuki igresnotā gildes namā atklasta. Biršchas komitejas preekščneeks konsuls Rosentranz tureja ihfu usrunu, kurā wifsch pemineja, ka Leepajas tirdsneeziba arweenu wairaf isplatotees, tā ka arweena wairaf ta wajadsiba pehz biršchas radusehs. Relaiķa Keisars Aleksanders II. ešot fchēhligi atkafwis, ka Leepaja warot tirdsneeki biršchas fabeedribu dibnah. Numatajs beidfa, augstu laimi isfaukdams muhfu augstam Kungam un Keisaram Aleksandram III.

Tehrpatā. Mehtras upe (pee Tehrpatas) jaw pafteigusehs seemas uswalku uswilltees. Jaw 19. Oktobri, kā tureenas awifes sino, no almena tilta fahlot upe ir ar ledu apklasta.

Somu seme. Rā tureenas awifes sino, tad fchini gadā aifzetotaju flaitlis uf Ameriku bijis leelaks kā ziteem gadeem.

Peterburga. Rā „Wald. Wehstn.” sino, tad zeku ministerija ešot nodomajuse, daschadas palihdsibas pajneegt dselszēku beedribam, lai preekšču wefchāna uf dselszēteem tiltu paweizinata. Wina usaizinajuse dselszēka beedribas, lai eefuhtot rakstu, zaur kahdu palihdsibu waretu fchahdu paweizinafchānu panahkt.

Finanzministerija, kā „Poradoks” sino, ešot nodomats eerehdnu flaitli pamafinah.

Kara-leetu ministerija, kā „Now. Wr.” sino, ešot nodomajuse, fawas isdoschānas mafinah. Zaur fchahdu mafinafchānu tilfchot aifstapiti kahdi 60 miljoni rublu.

— Dschreenu komisija nolēhufe, ka schihdeem ja-aifšēds, tureht brandwihnu andeles-pagrabus.

Senatois justizministris D. R. Samiatins, sem kura 1864. g. eefahlfēes justizreforma, pagahjufchā pirmdeenā, kā „Rig. Btgai” telegrafeere, nejaufchi nomiris. Pilnigi wefels jufdamees, wifsch tani pat deenā wehl pcedalijahs pee walstēpadomes pilnas fapulzes un, pehz tam pehzpudeenā pee lizejas mahzektu goda meelasta, kur runu turejis un tad uf reifi fahlmis. Trihs stundas wehlat wifsch isdifa.

Odeša. 16. Oktobri ap pulstien 1/2 10 no rihta klajā jūhra notika lela nelaimē. Damslūgis „Konstantins”, pulstien 9 no rihta atstahdams oftu, isbrauzis klajā jūhra un tur tā faduhrahs ar kahdu is Krimas brauzofchu kugi, kas smagi bija peelahdeis ar petroleju, tā ka tas mas minutu laifā nogrima dibenā, neweena wihra no kuga laudim ne-eešpehlot isglahbt. Zauru deenu mekleja kugi, bet ne-ufdewahs to uf dabuht; jo weeta, kur nelaimē notifufe, par daudf atkafku no oftas.

Rafane. No tureenas gubernas Kreewu awife „Poradoks” pafneeds fchahdas sinas: Rafanes gubernas deenwidus aprinčōs mefchu isflaufchāna leelā mehtrā peenemusehs. Kahds semsibas lozeklis jaw preekšč kahdeem gadeem norahdijis uf to nebhufchānu, ka mefchi bef prahtigās apdomafchānas teelot isflaufsti, tapehz wajagot pee laifa uf tam domahkt, kā waretu par mefchu uskopschānu un jaunū mefchu audfchānu gahdahkt. Tagad par fcho leetu fahlot nopeetni pahrdomahkt.

Sewastopele. Rā lafitajeem jaw sinams, tad retai kahdai pilskēhtai no dabas ir til laba ofta, kā Sewastopelei. Tur ir tahdi jūhras lihumi, kas kugus no wehtras pafarga un turklahkt fchēe jūhras lihumi ir til dšili, ka tee leelakee kugi tur war eebraukt. Bef tam wehl Sewastopeles ofta wifā gadā ne-eefalst. Lai gan Sewastopeles oftai tahdi teizami labumi, tomehr fchēe labumi naw nahlfufchi pee pilnigās eewehroschānas. Tahdā buhščānā, kā „Poradoks” sino, jūhras leetu ministerija ešot fcho buhščānu nehufe pahrfpreekchānā.

Bahzija. Jaw awifes sinots, ka pee Bahzijas walstē weetneeku zefchānās břihwprahtigo partija par wezlaiķu aifstahwetaju partiju dabujuse wirstoku. Tagad no wezlaiķu aifstahwetaju pufes teel daschās ahršemes awifes isfajitas

tahdas domas, ka Bahzijas waldbai wajadsēku jauno weetneeku fapulzē wifwairaf eewehrot garidsneeku partiju, jo ta fchini fapulzē ešot ka ftriraka. Kapehz wezlaiķu aifstahwetaju partija fchahdas domas isfafa, tas naw gruhri tulkojams, tapehz ka pa datai wezlaiķu aifstahwetajeem ar garidsneeku partiju lihdsigi zentēni. Wini labaf kowā strahda ar garidsneekēm nēla ar břihwprahtigeem.

Franzija. Gambetta, kā protams, atkal eezelts par fautas-weetneeku fapulzes preekščneeku ar deefgan leelu balfu wairumu. Dašchi no Gambettas politikas pretineekēm gan raudfija pretotees pret Gambettas eezelfchānu par presidentu, tomehr fchi pretofchānās winceem nēko nelihdseja, tapehz ka mineta eezelfchāna bija likumigi un kahrtigi notifufe. Gambetta, fawu preekščneeka amatu usnemdams, fozija, ka wifsch pilnigi apfinotees usnemta amata swaru un gruh-tumu un tapehz ar wifseem spēhkeem raudfifchot to ipildihkt.

Par Franziju runadami ari kahdu wahrdū peeminesim par Franzufchu kazu Tunifā. Is awifchu jaunafahm sinam redjams, ka Fransufchu kara pulki Tunifas walsti eenehmufchi nemeerneeku pilskēhtu Kairuanu. Bee pilskēhtas eenehmufchānas no nemeerneeku pufes nenotika nelahda pretofchānās.

Par eenehmufchānu pašchu wehl nelahdas plafchalas sinas naw tilufchās sinamas; tilai tas teel wifpahrtigi peeminehs, ka ar fcho eenehmufchānu gan Franzija labu foli uf preekšču spēhrufe, tomehr naw jadoma, ka zaur to jaw karsch Tunifā buhtu nobeigtis. Ap Kairuanas apgabalu gan nemeerneeki apspēst, bet zītōs apgabals wini atkal jo drofchaki fawas galwas pajel.

Austrija. Rā lafitajeem wehl atminams, tad nēfen nomira Austrijas ahrleetu ministris Gaimlerle. Tagad teel sinots, ka par ahrleetu ministri tilfchot eezelts Andrafchi. Ap kuru laifu Andrafchi fawu jauno amatu usnemfchot, tas wehl fchim břihscham naw sinams.

Turzija. Dardanetu jūhras fchaurumā tizis apturetis kugis, kam par lahdiņu bija sprahdsinafchānas leetas, starp kuram atradahs leels pulks dinamita. Kugis fawas sprahdsinafchānas leetas gribeja west uf Odešu un Taganrogu.

Geschiedenes finas.

Par Nigas Latweeschu teatri nesen „Mahj. Weef.“ raffijam, la tam sawa fahluma-laila bijuschi daschadi grubtumi un zihnini ja-istur, lamehr tas tagad til tablu tizis. Tagad peeminam, la pee teatra pirmahs zelschanas peemums loti der wisu jauku, wisu labpatihlamu ar ihstu leetderibu faweenot; tadehl tabdi israhbijumi, las kahdus dshwus, pasihstamus atgadijumus jeb notikumus stahda preekscha, der wislabaki. Publikai wajag tilai sinabt, la teatri israhbihs kahdu flaidru, pasihstamu atgadijumu is fadsihwes, tad teatram biletis un ruhmes peetrubhs. Statris uswedums, las tagadejahs leetas aismem, publiku wiswairaf peewell. Kad tas noteek, tad nams libds malahm pilns, tad tur fehsh teatra draugs un pretineeks weens otram blakus un israhbischanai sawu labpatihlanu parahda gan zaur stipru rokas plaukschinaschanu, gan ari zaur klusu smihneschanu. Teatra israhbischanana riht, swehtdeen, 25. Oktobri, peerahda, la us scho pusi schim brihscham jaw dauds mas gabdats. Riht pirmo reisi uswedihhs: „Niga deena un nakti;“ schi ir leela dseedafchanas Iuga (3 nodatas un 8 bildes), latwisli no R. Bodneel-Jaunsema, musika no H. Boffenbergera. Buhhs pirma un pehdeja zehleena jauna deforazija „Nigas firgus ar isfkatu us Daugawas un Jelgawas Abr-Nigu.“ Schi deforazija ir no mums jaw pasihstama mahldera Franc Iga krahfota. Wehlam rihtdeenas uswedumam, las pee sawas fagatawofchanas til dauds publinu paghejis, dauds felmes! —a.—s.

Krahpschana. „Balt. Wehstn.“ fino par krahpschana, las beeschi neween Niga, bet ari us laukeem atgadotees. Dausotees aplahet tehwinini, palattaisitu naudu peedahwadami. Us naudu latris kahrs — nelahds brihnume, la kahrbinaschana peestahjabs. Tchwinsch parahda fibri jaunu ihstu rubta, trihsrubtu u. z. papibri — peedahwa to par puszenu. Naw jafschaubahs, branga pelna, kad par 10 rbl. war 100 rbl. nowikt. „Schi pahris simtu, apgahda man pahri tuhstoschu.“ Saprotams, la blehdie, naudu dabujis, aisslaischahs lapas. — Dirdam, kahda apgabala pahris turigu wiru tahda wihse gluschi istufschoti. — Tumfiba pastrahdati darbi bihstahs, un teem jabihstahs no gaismas, — jazeesch klusu, kaut ari warenas galwas fahpes.

Relaimigs notikumus. Mums peenahzis schahds raffis: 17. Oktobri plsi puszel tschetros pehz pusdeenas no Mihilgrahwja nahldams damstugis, to schleperis Napoleons wilka, ari pats ar sawu fpehku gahja. Enkurneeki tschetras laiwas, no lejas us augschu nahldami, mehginaja klahtu fertees, la tas pee wineem weenadi noteek, bet no tschetrahm laiwham tilai weena pirma peefehrahs, tahs trihs nedabuja peekertees. Te pret Tschanku tikufschem weena laiwa nahl ar wakejahm sehgelehm (burahm) trihs airds; weens airetajs fehd widu. Tee ari enkurneeki; wini nahl no Mihilgrahwja, bet aplahet us Sarkandaugawu; wini reds, la weena laiwinu jaw peekehrufschs; wini doma: meh ari tur tiks, bet nefa. Til to no atlahdina laiwas, las fuzim kreisaja puse bija peeseeta, strikis us winu prajschanu bija peefweests, bet tas, las sweeda, nedabuja to til ahtri nekur peefect, ta la laiwinas preekschagals peedubrahhs pee leela damstuga drilles jeb dsenama rata un ta laiwinai preekschagalu famala. Kahdas breefmas bija, redsot tschetrus zilwekus damstuga wilnds palat wandamees un dibina grimstam. Ko nu darist! Kamehr laiwi attaisija un fugi aptureja, til-

mehr jaw us simtu asu bija leja palat palikufchi. Nu enkurneeki airejahs zil waredami, kur schee wisi wehl us famaltas laiwas dibena nekustedamees libds padusehm tschagaina ubdeni fehdeja, tomehr laimejahs winus isglahbt. Til libds laiwas preekschagals bija klahr, kad wisi ta ar weenu roku to aplampa un katris pee fewis wilka, kur tee wisi, libds nahwei nojalufchi, sarahpahs eeksch. Kam bija japalihds, tam palihdsjeja laiwa eeikt. Zil ahtri ween waredami, fahkra drehbes, las pa uhdens wirsu peldeja, un tad steidsahs pee malas, kur Kaleja mahte fauja, las nelawejahs siltumu fagatawot, gan tehju wahrija, gan saufas drehbes dewa. Wehl japeemin, la tahs leetas, las tai laiwinu bija, nogahja dibena. Stahde sneedsahs wairaf nefa us simts rublu.

Tee bija enkurneeki: Strenga jaunakais dehl ar trim puifcheem, un tee glahbeji bija stuhmanis Janis Rose un airetajs Matihhs Sibga, ari enkurneeki. J. R.

Is Nigas pilsehtas budscheta us 1881. g. „Rischl. Wehstn.“ isnehmis schahdus, loti eewehrojamus flaittus, las us schejeenes fskolas buhschana simejahs:

Preeksch skolu uftureschanas pilsehta nodomajuse isdot 1882. g. 112,181 rbl. No schihs nandas nahl us Wahju skolahm 103,381 r.; us Kreewu skolahm — 8,800 rbl; un us Latweeschu skolahm — 0. Bes tam pilsehtas dome nospreeduse, preeksch namu buhweschanas Wahju elementar-skolahm weenreisigi 306,000 rubl., un wehl nesen bija isdoti preeksch nama buhweschanas Wahju meitu-skolai 150,000 r. u. t. t.; preeksch Kreewem — 0; preeksch Latweescheem — 0. Nahloscha gada dome nodomajuse wehl isdot 5220 rbl. preeksch Wahju elementar-skolahm, wies minetahs sumas. Kreewu (un meh salam: ari Latweeschu) eedshwotafschem gan deretu eewehrot augfchejos flaittus pee nahloschahm zelschanahm!

Par sleptawibu, las tika isdarita 29. Septembri un par kuru jaw sawa laila sinojam, waram pehz „Nig. Zit.“ pasneegt wehl schahdas finas: 29. Septembri schini gada atraitnei Gleizmana gaspaschai, las dshwo „Aleksandra-eela N 61, tika ar ekspresi peesuhstita teatra biletis. Domadama, la teatra biletis no winas snota peesuhstita, Gleizmana gaspascha puszel septindis dewahs us (Wahju) teatri, sawu deenastmeitu Mariju Kronberg mahja atstahdama. Kad Gleizmana gaspascha no teatra ap pullsten desmittem pahrnahja un wairaf reisu pee durwu swana schindinajuse, eeksch netila, tad wina gahja blakus ehla pee mahjas faimneezes un abas dewahs pee nama durwim, kur pa to starpu bij peenahlfuse naktis patruka. Durwis tika uslaustas un kad istaba eegahja, tad atrada deenastmeitu Mariju Kronberg noschnaugtu us gitidas gulam, lamehr is otras istabas bija isnestas diwas lahdes ar fudraba leetahm un is gulama kambara isnemts selta pullstens. Kad newareja nelahdahn domahm peekertees, las us sleptawibas un laupifchanas daritaju simetos, tad polizija pee wifadeem ismekleschanas libdsleekem kehrahhs. Tila fanemti zeeti kahdi jaw pasihstamee tehwinini, no kureem wareja domah, kad wini pee mineta noseeguma darba buhschot dalibu nehmschi.

Weens no faherteem tehwineem, polizijai grihedams istapt, isteiza, la winsch preeksch pahri nedelahm no kahda Eduarda R. tizis usajinat, lai winsch pee kahdas isdaramas laupifchanas peedalotees, las ar teatra biletis palihdsibu isdarama; bet winsch schai usajinaschynai ne-

esot pallaufijis, tapehz la winam nodomate laupifchana islikufschs bailiga. Minetahs Eduarda R., las jaw par schahdsibu bija rehs tizis apstrahpets, tagad tika fanemts zeeti.

Us wina gihmja, lakla un rolahm wehl wareja fkrambas redseht. Kad winam prafija, kur winsch pee tahdahn fkrambahn tizis, tad winsch atbildeja, la esot ar kahdu nepasihstamu schiddu kahwees; bet wehlat zaur leezineekem peerahdijahs, la tani wafara, kad deenestneeze Marija Kronberg tika nokauta, fkrambas pee wina pamantahs. Pa tahm starpahm tas ekspresis, las Gleizmana gaspaschai to teatra biletis bija aismemts, bija isfinats. Kad ekspresim G. R. preekscha weba, tad ekspresis to pasina par to, las winam mineto teatra biletis preeksch aismeschanas dewis, tilai toreis bijuschas pelehkas bilfes un schakete (ihsi fwahrli) mugura un platmale galwa. G. R. leedsahs, la winsch tahdas drehbes wallajis un ap to laiku no mahjas bije isgahjis; winsch fazzija, la winsch til pehz fcheem isgahjis darischanas un jaw dewindis nolizees mahjas guleht. Bet kahds garadawes to paschu wafaru puszel diwradsmittis bija winu redsejis Stabu-eela un proti tahdas paschas drehbes, la ari ekspresis isteiza. Kahds galdeeka sellis, las tani wafara gar Gleizmana gaspaschas dshwofli bija garam gahjis, ari isteiza, la winsch redsejis mineto G. R. gar Gleizmana gaspaschas dshwofli fchurpu turpu staigajam.

Pa to starpu ari bija isfinats, la G. R. scho wafaru draudsbu ufturejis ar kahdu deenastmeitu, las kahdas nedelas pee Gleizmana gaspaschas deenejuse. Schi meita tika no polizijas usmelleta, bet wina litahs G. R. nepasihstot. Kad winai ar leezineekem tika peerahdits, la wine gan ar G. R. draudsbu dshwojuse, tad wine isteiza, la wina no sawa bruhgana G. R. iszeetuma dabujuse no kahda jauna zilwela peenestu simiti, lai wina leedsotees, la esot ar G. R. pasihstama. Jaunais zilwels, las to simiti bija peenests, israhbijahs par G. R. jaunato brahli, las ari tika zeeti fanemts. Tad wehl polizija nosuhstija kahdu no faweem eerehdneem us krahmu kirgu, lai tur apflatotees, waj tur tahda pelela schakete, kahdu G. R. to wafaru nefajis, neteekot pahrdota.

Tur ari tika tahda schakete pahrdofchanu atrafta un tas, las schaketi preeksch pahrdofchanas peefolija, bija G. R. tehws. Tapat idewahs to platmali roka dabuht. Pelehahs bilfes G. R. wehl bija kahja. G. R. tika apgehrtis ar pelehko schaketi un platmali un tad ekspresim un galdeeka sellim preekscha wests. Tee abi isteiza, la tas esot tas pats uswalk, kura tee G. R. redsejusch. To paschu isteiza kahda jauna dahma, las G. R. bija redsejusch pee Gleizmana gaspaschas dshwofla stahwam. Tomehr G. R. wehl leedsahs. Zil tablu G. R. pee deenastmeitas Marijas noschnaugschanas dalibu nehmis jeb pats noschnaugschanu isdarjis, naw ar leezineekem peerahdams; tomehr naw par to jafschaubahs, la mineta deenestneeze tilai no weena zilwela pehz grubtas zihnifchanahs tiluse noschnaugta.

Par fskolas buhschanahm Nigas patrimonial-aprinki schulrahhs H. Hartmana mahzitajs pasneeds eeksch „Latw. Aw.“ schahdas finas, to tas fakrahtis 1880/81. gada, par secmu fskolas pahrluhlodams:

Pee Nigas patrimonial-aprinka peeder 4 firspehles ar 11,200 dwehfelehm. Libdsigis flaitids rehkinot, isnahl us Katskafalna-Blaines draudsi 4700, us Binkumuischas Annas draudsi 3000,

us Bikeres dr. 2500 un us Salasmuischas dr. 1000 dwehfehtu. Eedfihwotaju flaitls ir Bikeres draudsē tagad masinajees; jo tapeh; la apstahjāhs Strasdmuischas leelā lokwilnās wehrpſchānas fabrika, ir lahdās 75 Lut. a familijas no kirſpehles iſgabjuſchās. Bet ſawēla ir tagad pahrgabhjuſe zaur pirlſchānu zita rofās un tiſk lā tagad rabdāhs, drihſumā atkal atwehrtā. Warbuht lā ari tad daſchās milijas atkal nahks atpakal. No Katlakalu un Pinkumuischas war zereht, lā tur eedfihwotaju flaitls buhs gabjīs wairumā, jo abās kirſpehles ir wehl deefgan ne-apſtrahdatas ſemes, kur nometahs us dſihwi daſchās familijas iſ Kurſemes. Til no Salasmuischas newar zereht, lā tur buhs eedfihwotaju flaitls wairojēes, jo tur ſome naw iſhti augliga; drihſal jadoma, lā ta ir tagad maſak apdſihwota. Warbuht lahdā feſta data no wiſas draudsēs, lās apdſihwo jubrmālas apgabalus, turahs wehl pee Salasmuischas draudsēs un ſkolahm. Behrnajā 1880/81. gadā bij wiſās kirſpehles kopā 900 ſkolenu, lās apmekleja gada un ſeemas-ſkolas. Pee ſcheem ir ari peefklaititi ſwehtdeenās-ſkolu ſkoleni. Sehnu bij pawifam 538 un meitenu 362, lās apmekleja ſkolu. Tā tad iſnahlu uſ lahdēem diwpadſmit eedfihwotajēem 1 ſkolens. Ja atrekhina noſt 159 ſwehtdeenās-ſkolenus, buhtu iſhtais flaitls 741, jeb uſ 15 eedfihwotajēem 1 ſkolens.

Zil ſkolenu iſ ſchihm 4 kirſpehlehm apmekle pilsēhtu ſkolas, naw ſklaidri ſinams. Daſchās Katlakalna-Zumprammuischas, Pinku-muischas un Bikeres laktu-ſkolas apmekle lahdi 80 behnū, wiſi iſ minetahm kirſpehlehm.

Skolu flaitls ir palizis tas pats. No 5 ſwehtdeenās-ſkolahm ir til Strasdmuischas ſkola tagad ſlehgtā, tapeh; lā lokwilnās wehrpſchānas fabrika apstahjuſchēs.

Bahrlublotas tapa:

- 1) 5 elementar-ſkolas ar Bahzu mahzibas-walodu;
- 2) 8 pagasta- jeb kirſpehles-ſkolas ar Latweeſchu mahzibas-walodu;
- 3) 5 palihga- jeb ſagatawofchānas-ſkolas ar Latweeſchu mahzibas-walodu.

Kad nu ſchihš 18 ſkolas apmekleja 741 ſkolens, tad iſnahl uſ katru ſkolu 41 ſkolens. Buhtu pareiſt un wehlejamš, lā ſkoleni buhtu ſchahdā wiſē pa ſkolahm iſdaliti; bet pateſibā tas ir pawifam žitadi. Skolenu flaitlis mainahs no 8 lihbs 87, tā lā daſchās ſkolas, p. v. Pinkumuischas Nikolaja ſkola, Bikeres un Katlakalna elementar-ſkola, ir pahrpilditas; turpreti Olaines palihga-ſkolai ir til 8 un Katlakalna kirſpehles-ſkolai 17 ſkoleni. Jamajā palihdſibas-lahdes ſkolā bij 62 un Salasmuischas Sperre-ſkolā 24 ſkoleni. Žitu ſkolu ſkolenu flaitls mainijahs ſtarp 27 un 47.

Wiſu ſkolenu flaitls ir jaw augſchā peefſimēts, bet iſ protokola redſams, žil ſkolenu ir bijis katrā ſkolā. Wiſweeſchu lahrtas ſkolenu flaitls ſtahw pret ſeeweſchu lahrtu tāpat, lā 3 pret 2, jeb 3/5 ir puifenu un 2/5 meitenu. Til Katlakalna un Žugumuischas ſwehtdeenās-ſkolās bij wairak meitenu, nēla ſehnu. Schinis ſkolās bij meitenu tapeh; wairak, lā ſchēe behnū ſtrahdaja pa leelakai datai fabrilās, un tur wajadseja ſeeweſchu lahrtas ſtrahdneeku. Kad nu kirſpehles ir tilpat — warbuht maſak — ſehnu, lā meitenu, lam ir ſkolas-gadi, tad augſcheje flaitli peerahda, lā par meitenu ſkolofchānu top maſak gabdats. Wezaki doma, lā ir deefgan, tad meitenes ſuhā til pahri ſeemas ſkolā; turpreti ſehni paleek lihbs ſeſchahm ſeemahm. Iſ wiſahm kirſpehlehm kopā gabja til 60 mei-

tenes 3 gadus un ilgal ſkolā; ſehnu bija turpreti 141.

Luhlojotees uſ tam, lahdā wezumā eestahjāhs behnū ſkolā, atrodam, lā Salas un Pinkumuischas draudsēs ſahl eek ſkolā jaunaki, 7 lihbs 8 gadus wezi, un otrās diwi kirſpehles — pahri par mineteem gadeem. Skolenu wezums zaurmehtrā ir 11 lihbs 14 gadi.

No ſkolotajēem ir 2 nolitufchi elementar-ſkolotaja eſſamu gimnaſijā, 8 mahziit ſeminarijās un 7 pahrauditi no mahziteem pee ſkolas-waldehm.

Widſemes gubernas walde iſſludina deſetinu nodofchānas leetā ſchahdu pawehli:

Kad peh; no ſinanzminſtera lunga eekſchleetu minſtera lungam laiſta rakſta no ſcha gada 24. Februara Nr. 902, deht Widſemes gubernas peefpeefchānas pee walſts deſetinu nodofchānahm (Reichsdeſſetinensteuer), kuzas tiſk aprehinatas un uſliktas peh; weetigas ſemes wehrtibas, ir ſklaidru un taiſnu, uſ laukfaimneezibu ſihmedamos ſinu eeguhſchāna iſtrahdiſeſhs par wajadſigu, un kad, peh; ta paſcha mineta rakſta, Widſemes ritterschastei lahdā ſinu ſalaſiſchāna uſtizeeta, tad teek, peh; Widſemes Landrahtu kolegijas rekwiziſijas, no Widſemes gubernas waldes wiſeem ſinams darits un preekſch eewehroſchānas peefodinats, lā wiſās privat-, ritterschastes-, piſſeſhtas- un patrimonial-muischas no zaur weeti-geem draudsēs konwenteem iſ leelgruntneezibas ihpaſchneeka un arendatora ſklaitā iſwehleteem draudsēs lomifareem un to ſubſtituteem ir, ar weetigu muischas ihpaſchneeku un pagasta wezaku peedaliſchānos, janotura lokaltermini, uſ kuzēem buhs wiſi ſemneeku ſemes nomneeki un ihpaſchneeki, lā ari muischas ſemes ihpaſchneeki peefpeeti, par ſaweem gruntgabalēem ſklaidras un paterſigas ſinas paſneegt, lai taſhs waretu eerakſiht preekſch tam ſagatawotās jautajeenu-loſfnēs (Fragebogen). Tahdēs lokal-terminūs ir muischas ihpaſchneeku un pagasta wezakaſeem jatur wiſi tee dokumenti pee rofās, kuri peh; no Widſemes gruntnodofchānu zentral-komiſijas preekſch ſcha mehtrā iſſtrahdatahm inſtrukzijahm ir wajadſigi deht derigu ſinu lahrtigās iſſinaſchānas. Wiſas teefas un eestahdes, kuzahm pee ſchihš leetas daliba, top peefpeetas, mineto draudsēs lomifarū un to ſubſtitutu darboſchānos, kur wajadſigs, atſtuteht, un ſchini ſinā dotahm rekwiziſijahm paſlauſiht. (Widſ. gub. aw.)

Zehſu Latweeſchu labdarifchānas beedriba ſwinēhs riht, ſwehtdeen, 25. Oktobri, ſawus 6. gada-ſwehtlūs. Mehš preezajamees par katru Latweeſchu kuſteſchānos uſ tahdu leetderigu darboſchānos, lās tautas mantu, lā ari ſpehlu, wairo un ſtiprina; taiſchu jo pilnigaks top muhſu preeks, tad mehš ſchahdu rihtloſchānos redſam taiſni beedriba noteklam; jo ſchē pee kreetnāſ lahrtibas wairojāhs uſtizeiba, lās derigus ſpehklus peenahzīgaki pulžina un ſtiprina uſ labi apdomata noluhā ſafneegſchānas. Gan mums ne-attodahs nelahds pahrlats preekſchā, iſ kura mehš waretu Zehſu Latw. labdarifchānas beedribas darbūs un panahlumus lihbs ſchāi deenai iſredſeht, tomehr jadoma, lā ſchi beedriba, no kuzas mehš zaur laikraſteem lihbs ſchihm tilai wiſu kreetnu eſam dſirdejuſchi, ſawā 6 gadus paſtahweſchānas laiķā jaw deefgan toizamus ſokus buhs tā garīgā, lā laižīgā labdarifchānā pee ſawas aplahrtnes tauteeſcheem uſ preekſchu ſpehrufe. Sabeedribas dſihwe pee Latweeſcheem ir beidſamajā laiķā jo ſtipri pazehtuſehs tā Kurſemē, lā Widſemē — un labdarifchāna ir pa leelakai datai Widſemes jaunakā laiķā želtahm beedribahm tas preekſchmētē, ap kuru taſh iſ ihpaſchi

grofahs. Widſemē tagad paſtahw pawifam 11 Latw. labd. beedribas, lamehr Kurſemē til wehl 4 tahdas ir dibinatas. Beedribu zefſchānas leetā Kurſemes Latweeſchi daudſ reiſ ſtaiga nepareiſtu žetu. Nemas to ne-eewehrojot, lā beedribas preekſch wiſpahrigās iſglihtibas weizinaſchānas pazeht daudſ mahzitu ſpehlu, wini dibina Tukumā, Kuldigā un wehl žitās weetas tahdas wiſpahrigās Latw. beedribas, lahdā Jelgawā jaw zehluſeſhs un pat ir ſchē ar ſloti maſ mahziteem ſpehkeem darbojāhs. Pēepajas Latweeſchi ſē ir labaki darijuſchi, ſawā pirmā laiķā ſē til weenlabdarifchānas beedribu želdami — un jaw pee ſchihš beedribas pirneem gada-ſwehtlēm, ſchini gadā, mehš redſam, žil knaſchi un droſchi wina eek uſ preekſchu. Tagad, kur mums wehl beekſchi truhlſt tahdu mahzitu ſpehlu, lās ar ſinatnigeem lihbsleekem muhſu ſtarpā waretu darbotees, ir tapeh; labdarifchānas beedribas iſti weetā, Latweeſchu beedroſchānos weizinaht; jo ir zaur ſchihm beedribahm, kur wiſweeſchi un ſeeweſchi peedalahs, peenemamees wiſadā derīgā iſglihtibā, ſtiprinajamees ſklibā, jaukprahtibā un labā eerakſhīgā dſihwē.

Gan ari pagasta waldeš gabda peh; ſaweem likumeem par lauſchu labklahſchānos uſ laukeem; bet taſh newar beedribas labdarifchānu nekad tā ſklaidht, lā ſē peekruhtu derigu ſpehlu un darbu. Jo kad ari pagasta waldeš ſawu peenahlumu iſpildidami, behnūs un wezakūs zaur peerunaſchānu, pahrmahziſchānu un likumigu peefpeefchānu peetur, ſawus nabadſigos peederigos aplopi, — waj nodarbojāhs ar lahdēem laudim, lās nabadſibā kruitufchi dſerſchānas palaidnibas un laiſlas dſihwes deht — zaur padomeem, pahrmahziſchānahm, darba apgahdaſchānahm, zaur peedraudēſchānu, polizijas pahražſchānu atkal uſ žeta uſdabuhſ, waj beidſot ari noluhkojāhs uſ aplopijamu nabagu dſihwi, lahrtibū un tihribū, un uſ to, lā pee-auguſchee behnū ar ſaweem wezakeem waj nabadſigeem wezakeem ſateekahs; tad tomehr labdarifchānas beedribahm wehl atleek ſawus ſemalos, wahjalos tauteeſchūs uſ likumigu un dſihwes-ſpehziģu ſtahwokli deefgan lo pazelt; ſchihš beedribas peh; ſawas wairak attihſtitas un kreetnaki lahrtotās ſiſtemas war ſemalo lauſchu un ſtrahdneeku lahrtas, lā ari amatneezibas darbibu un dſihwi pazelt, tahm daudſ pakrituſchūs lojektūs peeweſamās; ſchihm beedribahm wehl atleek lauſchu wiſpahriģo labklahſchānos piſſeſhtās un uſ laukeem droſchi un paſtahwigi weizinaht zaur to, lā tahdēs dibina eestahdes preekſch wiſpahderigeem noluhkeem, lā taſh bahrinu un nabadſigako wezaku behnūs audſina, ſkolo un pehjal amatā waj žitā derīgā weetā eegahda. Tapeh; wehſam Zehſu Latw. labd. beedribai uſ winaš 6-gadu-ſwehtlēm: ſtiprā ſpehla, labā eegribā un eepreezinadamā pazertibā peenemitees un darbotees!

— a — 8.

Zeswaines draudsē, Lejas-Wehwerds (Krauklumuiſchā), lā dſirdams, ehrgelu buhwetajē, gruntneeks J. Stahmer kgs, beidſamajā laiķā iſ beekſchi pahēdod ehrgeles, lās ihpaſchi preekſch lauſkolahm pagatawotas. Eewehrojams ſē ir tas, lā wiſas ſchihš lauſkolu ehrgeles ar pedali tapuſchās buhwetas. Gan pahrpraſchānas, gan ari dahrguma dehl, neween lauſkolās, bet ari daudſ lauku-baſniģās wehl deefgan beekſchi atrodamas ehrgeles beſ pedala. Un taiſchu tilai uſ pedali tas leelakais ſwars uſ ehrgelēhm leekams; jo tilai peh; pedala atraſchānas ari ehrgeles paſchās ir wiſā ſawā ſlanā ſahkuſchās pilnigaki attihſtitees; wiſi weillakee ehrgelneeki tadēht ir pedali ſahlufchi žilahht un leetahht jo

pilmigati; jo buhtu ari ta loti leela pahpra-
fchana, ka pedale wehl jo projam tilai ka kahda
gluschi weenaldfiga leeta ehrgelés taptu usflatita.
Kad to eewehrojams, ka zaur pedali neween har-
monijas-toneem leel atflaneht, bet ari ihpafchi-
gas partijas zaur to top uswestas, tad teefcham
jabrihuahs, ka laufskolas un daschas laulu-
basnizas us ehrgelém bes pedata war janku,
patihkamu dseedafchannu wadiht, daschbrihd pat
konzertereht. Kad beidsot noluhfojamees us to,
zil beeschi augfchâ minetais ehrgelku-buhwetajs
J. Stahmer lgs pa Widseni tumi un tahli
fahf laufskolahm ehrgelés ar pedali jaw pah-
dot, tad mums jazer, ka ir sché tagad aisseenu
jo wairaf leederiga dseedafchana ar labpatihka-
mahm fkanahm taps pawadita. — a — s.

Zelgawas Latweefchu beedriba zetortdeen,
8. Oktobri isrihloja fawâ jaun-usbuhwetâ pa-
gaidu sahlé otu musikas un jautribas wakaru.
Kâ pirmajâ wakara, ta ir choreis ispelnijahs
publikas labpatihfchannu tahs no D. Breschinski
lga dseedatas 2 dseefminas. Ari ziti preefsch-
nesumi, ka: lora dseedafchana, wijolo solo un
kuplejas, isdewahs loti brangi. Par kuplejahm
runajot grihu te peemineht, ka ta no Wilna
lga dseedatâ „Mehs efam peetizigi,“ bij choreis
loti teizama, ka faturas ta ari zita sinâ. Winâ
tika, un ar pateefibu, noteesati tee ne wisai
teizamee gara raschojumi, kuri muhsu literaturâ
ka nesahles eewetufchees, kas lastajau garfchu
daschâ sinâ famaita, ka: Bahla grehsene, Isabella,
Don Karlos u. z. Par schahdu atgahdinafchannu,
ka tahdas gramatas tilai lasot ne-iglightotakee
zilweki, peenahlahs Wilna lgam pateiziba. Tilai
noschelojami, ka schahdi isrihlojumi neteef no
publikas wairaf apmekleti; bet zeresim, ka nah-
kamibâ wairaf eewehros Zelg. Latw. beedribas
isrihlojumus. (B. S.)

Zelgawa. Atkal jaw japeemin, ka mihlee
tautas-brahli leekahs no leelafajeem tirgotajem
fawu labatas-litumu isleetah welti. — Ta ga-
dijahs kahdam goda wihram, kas pahrdewa fawu
raschojumu us „lihfereschannu stanzijâ,“ protams
us „riktige wahrden.“ — Un ko domajeet, pir-
zejs leel meeschus salahdeht wagonâ, kur, sinams,
pahrdewejam ir jabuht klahu. — Pastarpam
pirzejs — bes naudas — ee-eet stanzijas ef-
spedizijâ, isnem „fraktibrihti“ us fawa waheda
un laifchahs ar mantibu us pilsehtu. Pahrdewejam
zits nekas labs ne-atleef, ka dotees tam
pafal. Pirzeju sadabujuscham, labibu islahde-
jot, gadahs fawadi eemefli: nu naw „riktige
mehres“, nu naw „riktige fwares“ un — —
„ta preze ir salihgta par dahrgem“, un „jums
japafpehle kahde simte rubeles.“ — Get nu pehz
teefas-kunga. Ko tur lai dara, — wajag mee-
rinaht; bet robs tal keshâ. Waj nu nebuhtu
laiks, ka reis zeen. tauteschi, kas jaw tagad
zitadi wisadi iglightojahs, — ari rihtotos us
to, lai turetos pee „fawejeem“ un neliktos no
fweefchineekeem apschwindeleetes, ta ka pehzal ir
jafuhlfstahs pehz fawa grassfcha. — Tagad ir
tahdi laiki, kur pahrdewejem jafala teem uspir-
zeju kungeem, — waj nu pascha mahju klehti
pahrdodot jeb stanzijâ, wagonâ lahbejot: „Birms
to nandin, tad to graudin!“ (L. A.)

Zelawa. Zelawas seminarijâ bij 10. Augustâ
jaunu seminaristu usnemfchana. Wairaf neta 40
bij tai zeriba atnahlfuschi, par seminaristeem pa-
list, bet til 15 wareja peenemt, tadehl ka 15
seminaristi ap Zahnu laiku fawu mahzibas-kursu
nobeigdami bij efamam nolikuschi un seminaristu
flaitis us 60 noliktis. No jaunajem, sinams,
tik tos usnehmuschi, kas bijuschi jo stipraki
mahzibas. (L. A.)

Peterburga. Kreewu awise „Nowosti“ stahsta,
ka apgaifmoschanas ministerijai esot no pa-
walstneekew ihsti dauds luhgumu un wehlejumu
isteikti:

1) Lai laudim pascheem buhtu pee fawu
skolu walbifchanas un wadifchanas wairaf
teefibas;

2) lai kauschu skolas tiftu no muifschneezibas
pahrwaldibas atfwabinatas un skolu padomnee-
keem teefiba atwehleta, is fawa pulka few preefsch-
neeku iswehleht;

3) lai skolu mahzibu plahni tiftu pehz dsh-
wes wajadifbahm paplasfchinati;

4) lai skolotaju konferenzes taptu atkautas un
isrihtotas;

5) lai negaridsneekew ari taptu atwehlets,
skolas tijibas mahzibas mahziht.

Par „Waldbas Wehstnescha“ budsetu „Now.
Wrem.“ pasneeds schahdas sinas: Schai awisei
peeder us teloscha rehina walstsbankâ 144,320
rubl., flaidrâ naudâ atlikums us 1. Janwari
1882: 1120 rubl., gaidamahs intrefes par
1882. gadu 7100 rubl. Bes tam abonentu
naudas un pahrdodot pa numuram zere eekemt
126,780 rbl., par fludinajumeem 51,860 rbl.,
fahnu eenehmumi 310 rubl., pehdigi wehl pa-
rahdi, kas peedsenami, 4300 rbl., ta tad 1882.
gada eenehmumi fneegfees us 334,670 rubl.
No schihs summas grih isdot 179,738 rubl.
Leelakee isdewumi kriht us redakzijas lozefku al-
gahm, ekspediziju u. t. pr.

Selta eeguwums Sahmu semé. Weetigas
awises stahsta, ka scho wakaru Iwalojas (Kap-
landijâ) selta raktuwes eeguhis 20,000 grammu
selta, kas lihdsinahs wairaf neta 60,000 Somu
mahrlahm. Selta ismasgafchana bija eefahka
Junija beigâs un pabeigta ap Septembra widu.
Kronis tagad nepeenem eeguhitâ selta, zaur ko
selta-razaju starpâ iszehlfusees nepatihfchana, ta-
dehl ka privati luptfchi malfâ tilai 2 mahrlas
86 penni par grammu.

Uleborga (Somijâ). Behz „Gesti Postimees“
„Baltijas Wehstnesis“ pasneeds schahdu sino-
jumu: Uleborgâ kahds traks zilweks, ar flinti,
rewolweri un sobenu apbrunojees, usgahjis 3.
Oktobri pehz pusdeenas us basnizas plazi un us-
lahpis pa peefleetahm redelehm us basnizas
juntu, brehldams: „Es grihu Bilisteeschus us-
wareht!“ No junta tas fahjis schaut us torna
wakneeka. Leels kauschu pulks falafjees ap
basnizu, kuri mehginajuschu to ar labinaschanahm
un brandwihna pudeles rahdifchannu no basnizas
junta semé dabuht, bet tas ne-isdewees. Tra-
kais draudejis laudim un grosijis flinti ap galwu.
Daschi kasaki gribejuschi trakajam usbrukt, bet
tikufchi ar rewolwera lodehm atpalak raiditi, ari
ar walgeem, ar kureem kasaki mehds sirgus gub-
siht, wini newarejuschi to no junta noraut.
Atweduschu uguns-fprizi pee basnizas, bet trakais
ir to ne-eewehrojis. Pehdigi daschi stipri un
duhschigi wihri apnehmuschees preefsch ziteem
upuretees. Tee uslahpuschi us basnizas torna,
kur nu iszehlfusehs stipra zihnifchannahs; tizis ar
flintehm schauts un sobeneem girts. Pehdigi
trakais tomehr tizis pahrwarets un, laudim ga-
wilejot, us zeetumu aifwestis. Bet zihnotees,
daschs labs dabujis grehtas bruhzes.

No Kreewu-Bruhshu robeschahm teel starp
zitahm leetahm ari rakstitas schahdas: Kad pehrno
gadu ar scho gadu falihdsina, tad preefschu we-
fchana schurp un turp naw nelahda leela star-
piba peeminama. Wiswairaf tika is Kreewijas
us wakareem (us ahfsemi) iswesti kanepji un
lini. Us Kreewiju teel eewestas prezes paklam-
bareem, tad petroleju, silkes, maschinas (ma-

schinu dalas). Jo eewehrojams ir zetotaju
flaitis. Dauds schihdu no Kreewijas aifbrauj
us Ameriku, laikam tur us dshwi nomesdamees.
Us Kreewiju atkal (is Amerikas nahldami) at-
brauj Menoniti. (Kâ lastajem jaw sinams,
tad fawâ laikâ, kad wispahrigais kara-deenaste
tika eewests Kreewijâ, dauds Menonitu Kreewiju
atstahja, us Ameriku aifzetodami). Menoniti
atrodahs loti behdigâ stahwolli, wineem wairé
naw naudas, lai waretu safneegt fawu dshim-
teni, Kreewiju. Wini grih Kreewijâ atpalak
tikt, kur wineem labi klahjees. Tas jaw bija
paredsams un fawâ laikâ, kad Menonitu bari,
Kreewiju atstahdami, us Ameriku aifzetoja, tika
deefgan pa Kreewijas awisehm pahrrunats.

Saratowas aprinki, Samaras gubernâ, pa-
rahdijees traks wilks, par ko weetigajâ deenas
lapâ lasamas schahdas tuwalas sinas: Nakti
no 5. us 6. Oktobri traks wilks eelaufahs Slo-
bowkas fahdschâ un, aplahrt ftraididams pa
mahjahm, fakodija un faplofija leelu pulku loju.
Bet rihta agrumâ, kad laudis gahja kult, ne-
gantais swehrs fahka usbrukt ari wineem un
breesmigi tos eewainoja. Kahdam nabagam
semneekam, no fpranda eefahlot, galwas kausam
noplehsa wisu ahdu un fakodija zihmi. Sem-
neeku fawenoteem spehkeem pehdigi isdewahs,
swehru isdshit is fahdschas. Bet jekâ tas gah-
fahs wirsâ arajeem us lauka, weenam tahdam
isplehsdams weselu waigu; bet kad nu schis
nelaimigais sirgam mugurâ jahja us fahdschu
pehz palihdsibas, tad atkal fastaya to paschu
wilku, un tas winam faplofija kruhtis un fa-
kodija roku. Slobowkâ wilks fakodija wairaf
neta 20 kauschu. No tureenas wilks dewahs
us zitahm fahdschahm, wisur atstahdams asinai-
nas pehdas un behdigus upurus, kuri schim
brihscham laikam pahri par 40. Pa leelakai
dakai fakoditi zihmi, waigi un deguni nokoditi,
azis israutas, rihtlos pahrkostas, gabali galas
isplehsti is fahneem un rolahm, feewahm kruhtis
noplofistas. Ar wahrdu fakot, wijam apgaba-
lam usbrukufe leela nelaimie; dauds familijas
saudejuschas wihrus, brahstus, dehlus un mah-
tes. Wiji eewainotee, isnemot tilai diwus, kuri
jaw gul nahwes zifâs, tomehr wehl zere iswe-
felotees; wini tuhlin greesufchees pee Sofnow-
kas fahdscha semneeka, Abrahamâ Kirilowa, kam
leela flawa ka traku koduma apwahrdotajam.

Ahrfemes sinas.

Wahzija. Wahzijai tagad fwarigs brihdis,
tur tagad walsts-weetneeku zefchana. Tahda
eezefchana arweenu preefsch eefschligas, pa dakai
ari preefsch ahrigas politikas naw bijufe bes
eewehroschannas. Politikas wihri un awifschneeki
ar leelu ilgofchannu gaidija, kahdâ wihse isdofees
walsts-weetneeku zefchana. Behz jaunakahm
awifschu sinahm fpreeschot jafala, ka brihwprah-
tigo partija, falihdsinajot ar pehrna gada zel-
fchannu, dabujusi wirsroku. Bismarka politikas
kandidati zauri kritufchi. Schis atgahijums, zil
mas tas ari isleekahs, tomehr deefgan eeweh-
rojams, tas peerahda, ka Bismarka politika ne-
atrod wairé til dauds peekriteju, ka fenak.

Ihru seme. Ministru preefschneekam Glad-
stonam tika no Ihru brihwprahligeem peefuhfite
raksts. Sawâ atbilde us mineto rakstu Glad-
stons starp zitahm leetahm faka, ka tagadeja
buhfchana Ihru semé ne-efot tahda, kas likums
griht zeenâ godâ tureht. Anglijas walbiba us
tam isejot, lai waretu us likumigu zefu Ihru
tawu peewest pee lahrtibas un lab-
klahfchannahs. Kâ is scheem wahrdem redsams,
tad Gladstons brihwprahligeem dod fapraft, ka

Zhru nemeerneeki zaur fawu pretoschanos nekabhus labumus preefsch Zhru tautas no Anglijas waldbas ne-isdabubs, turpretim Zhru tauta, us nemeerneeku musinaschanu neklausidama un us Anglijas waldbu palaisdamahs war tilt pee wajadfigahs labrtibas un leelalas labllahfchanahs.

Waldneeku fatiffchanahs. Ka jaw sinots, tad Italijs kchninsch ar kchnineeni nobrauza fehrst us Austriju. Wini tika Wihne ar leelu firsnibu apfweiginati. Lai Italijs kchninu waretu apfweiginati, bija atnahkufchi wisi Austrijas un Ungarijas ministri; bija nemafal ka 17 ministri fanahkufchi. Pee godo maltites Austrijas keisars Franzis Jofefs usdshra weselibas Italijs kchninam Humbertam un wina augtai laulatai draudsenei kchnineenei Mageritai. Par weselibas usdsherchanu pateidamees kchninsch Humberts atkal usdshra weselibu Austrijas keisaram, keisarenei u. t. pr. Tee wahrbi, ko augstee waldbneeki, weens otram weselibas usdsherdami, runaja, flaidri us tam norahdija, ka Austrija un Italijs stahw laba draudsiba. Kahdam Bahzu awises sinotajam bijuse facumafchanahs ar Italijs ahrleetu ministri Mantfchini. Winsch fazijis, ka kchninsch Humberts nebraufschot us Berlini, jo no Berlinas winsch dabujis sinu, ka Bahzu waldbu wifam peekrihtot, ko Italijs kchninsch ar Austrijas keisaru fawa starpa norunafschot. Starp Italijs un Franziju ari meers tikfchot usturets, wismafalais Italijs ifejot us meera ustureschanu.

Kuras swezes ilgaki deg?

Baschu Behmeefchu kalnu widu, daudi gadu atpafak, stahweja efera mala swejneela loka buhdina ar falmu juntu, un labdus simts fofus no tahs us palalna stalta pils — no zirteem almineem ar kapara-bleka juntu, ko par jaktspili fawza. Buhdina dsihwoja kahds swejneeks ar fawa puifeniti diwetfchi ween. — Us pili nahza if gadus rudeni waj seema Haldensteina leelkungs us jakti, ar leelu pulku no gehgercem un funeem, jaunkungeem un dahmahm, kureahm labaki patika jaktfchekhepu fchawdiht neta adatu — un kam jahjama pahtaga bija mihtala neta pawedeens. — Tad bija Belijala wahrds pili augsta goda. Sulaini lahdejahs pa pagrabu starp wihna wahim, pawahs pa kehli, jaktmeistars ar funeem, leelkungs pee spehlesgalda — ja jaktelaila nebija — un wina gaspafcha ar istabas meitahm. — Us junta wehjakarogi tfchihfstedami grossjahs, us trepchem laki fawu lugu kaisija, pa gangeem wehifch zauraudamees fchwalsteja, pa pagalmu funi rehja un lauja, un wifa pili durwis spehrabs waka un zeet ka rihbeja ween.

Reelkungs ar faweem beedreem libds pusnaktis rihkles skaloja, un fulaini — kad lungus us gulu bij pawadijufchi — wehl pahra stundas ilgaki, atlikufcho wihnu plihsteja. Swehtdeenas leelkunga kalenderi neweenas nestahweja. Jaktspilei ari nebija klahd nekahdas basnijinas, ka zitahm krtigahm pilim.

Esarmalas buhdina bija pagalam zitadi. Kad seemu uguns kulda bija isdshis — waj kad wafaru faules pehdigee stari debesmalu bija nosubufchi, tad apafsch falmu juntuina neta wairaf nefadshedeja, ka wakara dsesfmu un luhg-fchanu — un brikhtinu wehlatu abu guleraju lehno elpas willfchanu. Pee rihdadseefminas winus atkal kafas kuhntina murminadamas modinaja un pa wifu deenu wezais ar dehlu runajotees leelaku trofni jaw netaisija, ka wilnifchi esara, kas pee laiwahs malas sitahs. — Us

pili swejneeks labpraht negahja; jo winsch peedereja pee tahs klufahs tijibas beedribas, ko fawza Behmeefchu brahlus — un tee lahsti un jofli, kas pili bija dsirdami, winam ta bija preti, ka semneela fircam dundurodami spahrni. Daschlahrt winam tihri ta lilehs, it ka if ta reebiga trofchna wehl zitu balsi buhtu dsirdejis, kas ka bafe pee fchi elles musika flaneja, lai gan newareja fapraft, no kureenes ta nahza. Sawu puifenu — kas winam siwis pilfalna palihdseja usnest — winsch nekad pili eefschu libds nenehma, bet lila pee wahrteem gaidiht, kamehr siwis pawahram bija eefwehris un fawu libdsibu dabujis. Mana galwa un firde — ta godigais wezitis domaja — wairs pehz fcha musika nedanzo; — bet mana Tenifcha kahjas wehl naw til stingras.

Kahdreis bija seemas swehtku wakars, leelmahte fawza puifenu, kas pee wahrteem us tehwa gaidija — fawa istaba, smagu seltanudas gabalu tam rokda dodama fazija: deklin, ej nu schigli leja us Zihseles zeemu pee bodneela un pirz par fcho naudu fefchas mahzinas wastu swehtschu; jo fchodeen mums leela dsihru deena un banzis — kehla puifi sultans sakodis un man naw neweena, ko pehz tam fuhfihit. — Puifens no tehwa waku isluhdsees aifgahja us bodi. Bodneeks bija loti laipnigs — un puifenam pee tahm garahm baltafm swezehm wehl trihs mafinas raibas swezites peefchinkoja, fazidams: Teniht, tahs tu fchowakar Krist behrnam eededfni un fcho wegi ehdar ar tehwu kopu. — Puifens par fcho seemas-swehtku schlinkibu bija til lihgsimis, ka atpafak eefot, lai gan pret kalnu bij ja eef — winam pusstundas laiku mafal aifgahja neta turpu eefot. Us leelmahtes pawehleschanu winam eedewa 15 kap. un krukhti alus. — Sinams, to naudu tehnam aifneja. Tehws nu gan labpraht Tenifcha raibahs swezes buhtu paglabajis, lai teel pa drufzin, wakars eededfinaht, bet puifens teiza, ka Jesus behrnam ari kas par godu eefot jadara — taisija eefproufchamds no mihtsteem mahleem un wakara — kad tumfchs metahs — wifas trihs us reisi eededfinaja, ka buhdina wifa fawa laila, kamehr uftaifita, ta nebija bijusi apgaisfota. Ar pirksteem winsch tahs puzeja, kamehr tehws no Luhl. Gw. abas pirmas nodafas lasija. — Pehz tam tee baidija ar pateizibu fchinkoto wegi. — Ahra, buhdinas preefscha us benki, fur swejneeks fawus tihklus mehdsja adihit un laupihit — weens engelis fehdeja mehnescha gaischuma. Naktis gan bija ihsti anksti, bet engeleem ir zitada daba neta mums — tee ir ledus kalnds nefalsi — no kureenes kahwi fpihd.

Schim engelam bija pawehlets, swejneeku ar wina mahju fargah. Kas winam tur ihsti bija jafarga? — Lai gan buhdina bija fchis un tas ko lodes un ruhfa maita — tomehr tur neweenas tahdas leetas nebija — pehz ka sagfi rok. — Ari wehtras nekahdas nerahdijahs, jo debefs bija ka apfchta ar swaignehm un esars apafschu rahms ka speegelis — kura tee fposchee baltee isplatijuma fpihdekli un ari dseltence pilswefschu fpihdumi atfpihdeja. Par uguns breefmahm ar nebija ko baiditees, jo buhdinas kulda til masa ogu tfchupina apafsch weegleem pelneem lehni lwehloja.

Bet swehtee engeli ir pallausigi un naw tahdi wihfdeguni ka zilweku behrni. — Un tas us benki fazija fawa firde: Kaut gan es nesinu, kas man te jadara un jafarga — tal tas kungs to sin, kas mani te fchurpu fuhfijis.

— Batam launo engelu wirfneekam ahra arween grehtaki un nepatihlamaki palika. Kad winsch tuwojahs kahdai basnijai tad tur spehleja ar ehrgelchm un laudis dsedaja libds: „Gods Deewam augstiba“ u. t. pr.

Kad pa apfirmojufcho logu kahda gaischa istaba eefkatijahs, tad winsch zita neta neredseja, ka egliti ar swezitehm — un behrnus, kas no preeka aplahrt lehaja. Kad galwu eebahsa kahda frogu — tad tur wifs tihri tulfchs atradahs. Par to wifu winsch ta fa-erohahs un ar wehja spahrneem kalnds aifstrehja, domadams tur par flintim fawas busmas apflehpt. Netahtlu no muhsu swejneeku buhdinas winsch atkal sem nonahza. Bet kad fposchi apgaisfotu jaktspili eeraudfija, tad fawu apnemschanos atmeta un pats pee fewis fazija: Zeitan palifschu, til teefcham ka mani Belijalu fawz. Wifas swezes, kas tur augfcha eededfinatas, til preefsch manim deg. Atkal drofchs un nebehdigs palizis, winsch ari tam engefam, kas pee swejneela buhdinas fehdeja, negribeja ta garam eef, bet us to fazija: Draugs, kuras swezes fchodeen (fchonnakt) gan ilgaki degs, tawas waj manas? — Ta kunga engelis lehnprahitigi atbildeja: To tas Muhschigais fina, — un fargaja fawu fargafchanu tahfak. Jo swehtee engeli ir ar pafchu welnu lehni runa — par fihmi, lai mehds zilweki ari pret faweem usmahzeem lehnprahitigi eefam. Jaktspili welns neredfams starp faweem laudim maifstjahs. Danzotaji ftrehja rinkt it ka lapas un spalwas weefuli, kas pehrtona debefcheem preefscha eef. Sposchahs swezes fahmans ar neredfamu roku puzeja, jo wina swezehm jaw trihsreis til ilgi bija degt — ka tahm tur efera malas buhdina un no fulaineem neweenam par tam nebija prahda. — No pilfaimes ziti bija fchenki, ziti us watejahm sahles durwim flatijahs, ka lungi ar dahmahm danzodami greefahs. Til jaktmeistars bija glufchi weens pats apafschu leela pagraba, kas gandrihs pa wifu pils apafschu steepahs; pat welns fcha fawa weza drauga ne-atminejahs. Tas wezais schuhpa jaw fen buhtu gribejis sinahit, kahdi wihni tani masa fahnu welwe paglabati, kura pa maham durwim no leela pagraba wareja ee-eef. Idewigala laila to isdabuhit jaw newareja fagaidiht, ka fchowakar bija. Kehla lampu eededfinajis un atflehgu bunti panchemis, apafschu nolahpa. Lampa winam lilehs pa tumfchu, tadeht bikeri ar stipru brandwihnu peelaids — nehma no kurewja kufchi pakulu — tahs eededfinajis, usmeta us fpirta; nu leela fila leefma plafcho augsta welwi apgaisfmoja. Tad fahnu durwis atwehris, iswehla weenu no tahm muzinahm, isurba dibina zaurumu, eelika reeri eefschu — muzinu us stekeem uszehlis — taisijahs winas eefschu baidiht. Bet tur nebija wis wihns eefschu, bet melns grandains pulweris, kas ka smittis par reeri ahra tezeja. Jo fchini welwe wehl no 30. gadu kara — labs krahjums rupju biffahfu bija paglabats, kuras jakte flintehm nedereja. Brihidamees schuhpis fchahs biffahles usluhloja. — Bet ne ilgi. — Pa watejahm pagraba durwim wehifch eerahwahs un no degofchahm pakulahm dsirfhteli biffahfchm uspuhta — —. Bascha tani azumirkti tas engelis buhdinas preefscha redseja, ka pils kapara juntu fchkihda — breefmigu duhmu stabu isfchadams. Warigs spehreens tam pakaf norihbeja. Nu tas debefs fulainis sinaja, kapehz winsch tur bija wadits. Winam nu bija papilnam ko strahdabt, lai par gaisu ftrehiofchos pils drupus un gabalus no buhdinas noturetun un ta winas eedfihwotajeem dsihwibu

glahstu. Us fpebreenu ari swejneeks ar fawu dehlu isruhlfuschees no buhdinas isskrebja un wehl redseja augsto duhmu stabu, kas pamafam us semi lozidamees, us esaru nolaidahs.

No pils til tschetri muhri ween wehl stahweja un mehnesis no palakas par watejahm durwim un logeem zauri spibdeja. Gelscha un aplahrt neweena dsirfelite wairs nespibdeja un wifs bija klusu la kapu. Til esars wehl no krihtofcheem druceem eelustinats, lihgojabs. Usgrabhti tee lautini dewabs apalsch fawa salmu jumba, Deewam par scheligu un brihnischligu isglabbfchanu pateikuschu — fawas swezites idsehfa.

Kahdus mehneschus pehz tam Galdensteinu atnahlfuschu, pils drupus pahrmelleja. Bet lai gan wifs tapat stahweja, la wina breefmu nakti bija palizis, swejneeks no wisa it neta nebija aiskahris, tad tomehr — ne wismafako no teem dahrgumeem newareja atrast, kas zitahrt pili bij bijuschu. Par wetti ispublejuschees, tee pee swejneeka ar swim atspirdsinajabs. Ehdot — wezaka is no wineem us puisenu, kas tam kurwiti ar semenehm preekscha zehla, fajija: Dehlin, ja tu kahdu reisi ko no pils leetahm atrastu, tas lai tew peeder. Peemini muhs par to fawa luhgchanu. Tenitis nu gan wehl melleja, bet neta ne-atrada, til pehz ilgeem gadeem weenu bikeri un fudraba blodu ar tihllu no esara iswilla. Zihseles zema, kur fawu tehnu bija aprajis, winsch lanopajus pirka. Wina feewa tos wehrpa un winsch pato tihllos isadija fawu tschetru puisenu widu. — Ta peepildbijabs tee rakstu wahrdi Sj. 27: Schi ir besdeewiga zilwela alga no ta wisuwarena Deewa — wina atlikuschee pascha nahwe taps aprakti un winu atraitnes neraudahs, bet tas taifnais un neno-seedfigais to naudu dalih.

Pehz Riffena atstahstijis Rolle.

Senlaidu spehles.

Schi kahdu wahrdu pasneegsim par wezu Greeku spehlem, kas peerahda, zil bija atihstijusches to laiku Greeki.

Us latru spehleschanos bija cetaititi daschadi platschi un zeli, la tas pee latras spehles bija wajadfigs. Wairaf eewehrojami bija tee diwi lihdseni un ar grantu koschi apwesti garee zeli. To weenu fauja Stadiju jeb tekamu-zetu. Tas bija 600 pehdas jeb 250 folus garfch. Us scho zelu tee, kas us tezeschanu bija mehginajusches un saderejuschees, raudsija zits zitu no-tezht. To otro zelu fauja Hippopodromus, jeb sirgu skreeschanas un braufschanas zetu. Us to atkal tee, kas fawus sirgus us tam bija isruhlojuschu un saderejuschees, raudsija jahschus waj braufschus zits zitu nofreet. Wisi, kas us laut kahdahn spehlem bija mehginajusches un taifnijusches, tee zauru nakti preeksch tam deeweem upureja upurus ar koschahm dsesfmahm un schahdahm tahdahm apsolischanahm. Wairaf upureja us Zeus altari, kas stahweja us to augstako palafnu un bija augsts 11 olektis, ta la pa trepehm tur wajadseja klahr kahpt. Atween tee labakoe un trehnakee upura gabali kuhpeja us schi altara. Tihlhdil la faule lehza, tad wisi spehletaji, kad papreeksch usrahdiusches par ihsteneem brihweem Heleneeschem (wezewezajeem Greekem) un peerahdiuschu, la 10 mehneschu laiku us schihm spehlem fataifstijusches un kreetni isturejuschees, un kas tad no apspredejeem par tahdeem atihhti un peenemti, tee tad islahpa preekscha us spehles plazi. Tezetaji, zihstetaji un wisi ziti, kas us kahdu spehleschanos bija fagatawojusches, gandriht itim pliki: ahdu ar

elu eefmehrejuschi un wifus lozektus pehz kahrtas eerihlojuschu. Spehles wadoni tos fanehma ar musiku. Kad wisi bija fawas weetas nostahditi, tad dewa sismi un musika sahla trumeteht. Tezetaji tad laida kahjas walam un skrebja ko nagi nef. Stadijas gala bija sime jeb mehrlis, pee la sehdeja preestereene ar etas-losa-lapu wainagu rok. Kas pirmas tika pee mehrla klahr, tam uslika to wainagu, un ta wahrdu un tehwa pilsehtu preestereene wifas fapules preekscha flani isfauza un wif atbildeja ar flanu gawili, la to dsirdejuschi. Tad tam apwainagotam preefolija to goda-algu, ko isdalija pehdeja spehles deena. Pee schahdas tezeschanas bija wif ta cetaitis un apgahdats, la nenotika nekahdas breefmas, neds jufschanas. Bet bailigi un daschurif itim breefmigi tas gahja pee jahschanas un braufschanas. Schim us tam cetaititam zelam preekschala bija schluhnis, no la us simes doschanu jahjeji un braujeji ar sirgeem un rateem us reis ar joni bruka ahra, un tad, ko ween wareja, pa zelu skrebja. Zela otra gala stahweja diwi stabi la wahrti. Zaur scheem stabu wahrteem wifseem jahjeem un braujeem, ar sirgeem un rateem, pilna wehja bija jastrej zaur, pa zelu aplahrt un atkal zaur; un ta 12 reises no weetas. To nu katris war domah, la pee tahdas tralas skreeschanas, winneschanas un trahpischanas zaur to stabu starpu zits zitam preekscha tikt, tas bes leelahm libelem un breefmahm newareja isgaditees. Rati rateem blakam skreedami un winnedamees usskrebja ziti ziteem wirsu, faherabs kopu, rahwahs, raustijabs, apgahsabs, faplosijabs un la neta famaitajabs... Daudseem dihseles, asts, juhzus, sehdeklus un zitas leetas falaufsija un ari dascham labam braujejam kaku nolausa; ari sirgus daschus falaufsija un famaitaja. Tad ta skreeschana, la skreeschana! Sinams gan, la us tahdahm skreeschanahm tee israudsija tos labakos un mudigakos sirgus, un kahnini to tureja par leelu godu, kad teem bija stalmeisteri un sirgi, ko us tahdahm spehlem wareja subtiht. Goda-wainags scheem jahjeem un braujeem bija pelnams tahda pascha wihse, la tezetajeem. — Aplahrt scheem zekeem, us tam cetaititeem augstumeem sehdeja skaititaji leelas, nepahrschatams rindas, un tee gawiledami un rokas plaufschkinadami spehletajus usmudrinaja.

Us zita platscha spehlejahs un zihnijabs atkal zihstetaji un duhretaji. Tahs bija tahdas paschas eerastas spehles un us tam wajadseja tapat fataifitees, la pee tezeschanas un braufschanas. Zihsteschanas bija us tahdu paschu wihsi, la kates jaw deesgan redsejis muhsu pufschus brihscham zihstamees, kad tee faherabs ar rolahm aplahrt rumpja un ranga weens otu nosweest pee semos. Kas fawu pretineeku tal pahri reises warejis gar semi nosteep, un pehdigo reisi til ilgi notureht, kamehr tas pato isteizabs, la uswarets, tas palizis par uswaretaju. Katrs to war domah, la schee wihri zihstetajusches, la wisi lauli krahsteja un brihscham file un melns ween preeksch azim palika. — Tomehr wehl jo neshcheligu bija ta duhreschanahs. Duhretajeem nebija brihw kopu faherates, bet teem tapat swabadeem bija jamehgina weenam otram pa gihmi willt, un daschs wilzeens brihscham trahpijees pa gihmi, la afins straumehm pa nahsim un muti isfrehjis un ari paguris waj pamiris. Ta Greeki spehlejahs. Stahsta, la tahds duhretajis weenreis sawam pretineekam wilzis ta pa muti, la wisi sobi tam rihle eesprahguschu; tomehr tas wifas fawas jahpes lihds ar saweem sobeem norihdams, sawam pretineekam

ta preti wiljis, la tas paguris un bijis japadadabs. Zitas tahdas spehles, ko tee fauja pa Bankrajias spehlem, tee zihstetajabs un duhretajabs us reis. Bapreeksch zihstetajabs, bet la redseja, la ta nekur newareja tapt, tad isfplahmu duhres un tad til ilgi weens otram smebla pa gihmi, kamehr weenam, bij jastriht un otram patureja wireroku. Tomehr us schahdahm spehlem islustetajabs tilai semas kahrtis laudis, labakas spehles nepradami, neds ari pee tahm waredami peetikt. Bes tam ziti wehl spehlejuschees ar to Diskus, tas ir, ko pee mums fawgripes siji un laut. Ari ar spibkeem tee mehginajuschu mehri trahpiht, un kuresch abtral un labak trahpijs, tas bija winnejis. Ziti atkal pee musikas danzoja. Pee wifahm schahdahm spehlem tee wairaf bija puslihds pliki un tilai rokas lihds eltoneem ar sifnehm krumam un schlersam aptihtas.

Beekta jeb pehdeja spehles deena kromeja uswaretajus. To nu bija atkal leeli godi un skaitischanahs. Wisi tee fanahlfuschu laudis un fahschu pulki pa tahm koschahm birschm gawileja un upureja, kad teem laimigajeem wirerokneekem etaslupu wainagus galwas lika. Ta aptroneti un stali apgehrti un ar palma sareem rok, no faweem draugeem un wifseem skaititajeem pawaditi ar leelu godu eegahja pilsehtu: musilanti spehledami un stabuledami gahja teem lihds un laudis gawileja un dsedaja lustigas uswara un waronu dsesfmas. Tee, kas jahschus waj braufschus bija uswarejuschi, jahja us saweem stalteem uswara sirgeem, waj brauja sawos uswara ratos, ko lihdsigabijeju fahschu pulks ar wifadahm pufschm appuschloja. Ta tad gawiledami, stabuledami un dsedadami ar wifadeem uswara godeem un zereemonijahm tee gahja pilsehtu eelscha. Tur bija jauka un patihkama goda-skaitischanahs. Tas labakais tezetajis dabuja to pirmako uswara-godawainagu, tad tas labakais jahjeis, tad braujeis, zihstetajis, duhretajis, ripu- un spihku-metejs u. t. j. pr. — Tahdus uswaretajus neween tam brihdim tee ta apgodaja; bet tee winus wehl jo projam zeentjuschi par no deeweem ihpaschi apfargateem un aplaimoteem zilwekem, kas neween sewim pascheem, bet ari wifseem saweem radeem, ziltij un tehwijai bija par godu, laimi un swehtibu. Schahdeem uswaras waroneem winu draugi un tehwiseme uzehla bildes un godastabus, wairaf no marmora un Olimpijas pilsehtu; un winu wahrdi un wahrdi godi atflaneja pa wifu Greekiju un wehl ahryus winas robescheem. Tahdu uswara godu zeentija wezee Greeki fawas zantas jaunibas-gados. (E. D.)

Sihki notifikumi is Rigas.

Sahdsiba. Nakti no 14. us 15. Oktobri pilsehtas leela Smilfchu-eela Nr. 56, zaur eelauschanos, issagtas is fabeedribas mehbelu magastinas wifadas drehbes un drahnas, 300 r. wehrtiba.

Rahwe. Us Peterburgas schofesas, 9. werste no Rigas, 14. Oktobri plifi. 10 wakara atrastis ormanis Mahetinsch Behrsinsch, ar pahtagu rok, gihmi us semi, bes dsihwibas. Pee ismekleschanas israhdijahs, la winsch bija tani wakara, kopu ar ziteem 4 braujeem isbrauzis ar wesumu us Rihgati un buhs laifam no wesuma nokritis. Sirgs pa tam bija ziteem wesumeem pakal gahjis.

Zentral-drehbju-magazine

Kreewu kluba namâ, Kalku-eelâ
peedahwâ sawu bagato krahjumu gatawus kungu-appehr-
bus, kâ: rndens- u. seemas-paletos, pilnigus swahrku
un schafetu-uwalkus, smalkus rihta-swahrkus un
mahju-schafetes, kâ ari swahrkus, schafetes, bikjes,
westes un medneeku-swahrkus.

Tad wehl: leelâ iswehlê wisjaunakahs Anglu, Franzu-
schu un eekichseines drahnas, ari krawates, slipjes,
kasschenê, lawaljerus un nesejus
pa loti lehtahm, bet nenodingejamahm zenahm.

Apstelleschanas pehz mehra isdaru ustizami un labi wis-
ihfakâ laikâ.

Christian Seelig,

Sinder-eelâ Nr. 1,

un Skahrnu-eelas stahca,
peedahwâ:

Truhkuma-jostas

Loti labi taistat, ari pehz mehra,
fruhshu- un wehdere-jostas,
schrepu-schneperus,
schrepu-galwas,
peena-pumpus,
klifir-sprizes,
almas-sprizes,
galwa-lifenus preelsh flimneekem, lai
tee meefas jehlas ne-igul,
uhdens-lifenus preelsh flimneekem,
stel-beleuus
gummisa gultu-eelckamoo preelsh
-bsemdetajahm,
gummisa shdamos un zitschu-af-
manjamos,
gummisa nabas-seenamos,
tad wehl:
gummisa stobrus, plahtes un rin-
kas preelsh zeeti aistaischanas,
Sweedru ahdas-kamsolus, ari ar-
lajshol-oberi,
gummisa spehlu-lectas,
kemuro un tehranda galwas-bisjes,
gummisa soles un galofshas,
filza-kurpes ij schrejenas filza fabrikas.

Paul Winnal'a Baltijas filza-fabrika

taisa un pahrdob wisas sortes
dahmu, kungu- un behru-filza-kurpes,
tuples un schafas ar filza un ahdas so-
lehm fotti teizantâ labumâ un pa ishti lehtahm
zenahm.

Apstellejumus leelumâ

weenem E. Vorsch un beedra kungi leelajâ
Zumpranu-eelâ Nr. 1 jeh paschâ fabrikâ.

Pahrdoschana masumâ

atrodahs pee F. G. Böttner, bijuscha Lam-
bellini kunga, Schlubau-eelâ un

Christian Seelig'a

gumijas-preelshu un ahstu-instrumentu
pahrdotawâ

Sinder-eelâ Nr. 1.

Loti tihru Amerikas un Kreewitas
petroleju

tura un leghera un pahrdob lehti

Bett un beedr., Bernawâ.

Kantoris fenafâ Neweles-andeles-bantas ruhmes

Dabulti tihritu, gaischi degoschu

petroleju

war, kâ snams, wislehtati un wislabaki dabuht
pee

Karl Newermann un beedra,

petroleja-pahrdotawâ pee Jaunem wahrtsem,
kreisstolas namâ, sem walha.

Diorjolka

jahbaku- un kurpu-smehre

zaur seeru wirs-ahda top mishtia un uhderi ne-
laisch zauri.

Nogubitawa Nigâ pee E. Kreewina,

Peterb. Ubr-Nigâ Kalku-eelâ Nr. 29.

Ufalspahrdewii dabu lehtaki.

Jipahrdoti

teel lehti wisabi

auglu-foki,

ogu-fruhmi,

gresnumu-foki un

fruhmi

Elisabetes-eelâ Nr. 39.

Kahda dala labi ustiretas ij-wiketats

lehger-wahrtis

no 4-500 stopu pahrdob

Louis Lundmann un beedr.,

Wall-eelâ Nr. 2.

Sehbia!

Zeem lastitajem daru sinamu, kâ es wisas
uf lecinas wajadigas mantas, kâ: tuhkus,
bulstinus, seeweschu-paletos, kleitdreh-
bes, lakatus (aplahrtleelamus un galwas),
gamaschas un galofshas, deedanus wis-
dâs pehrwês u. t. pr., no jauna esmu dabujis
un luhdu mani ar to paschu ustizibu kâ libel
schim, kâ ari turpmat apmelleht.

Ar zeenishanu

E. Heinge.

E. Peterfon'a Iga mahjâ, pretim apteekeram.

Sawem zeenijamem kundschem, kâ ari ziteem
ar scho daru sinamu, kâ es sawu materialu
bodi esmu paleelinajis un turu wisadas sortes
no drehbehm, kâ: tuhkus, bulstinus, gatawus

Dahmu mehkelus,

mehlelu drehbes preelsh kungeem un kundschem,
kleitu- un ober-drehbes, latatus, tartumus, lectu-
drehbes, elstnus, krahgas u. t. pr. par lehteem
zeenem un ritigu swaru un mehru.

Wisesmuisschas Tutin-frogâ.

Ar zeenishanu J. Pantul.

Sludinajums.

Zaur scho daru wisahm semes dahmahm un
faimneezehm sinamu, kâ es awalshparastijusees
jaw no isgabjuschâ gada uf kausmana P.
Elias Iga wahru Walmeeras pascho-namâ

bodi esmu atwehrusi,

kur par mehremu zemu wisadas smalkas lectas,
kâ: mohair, un zestr-wilnas, dšias wisadas
pehrwês, fualkas bruderetas lectas, smal-
kus kurwischus, isgeretas loka lectas,
gatawas rihta-kurpes u. t. pr. war dabuht.

Ar zeenishanu

Marie Adamson.

Wislabakas

limi- u. pakulu-dšijas

pehroob pa fabritu zenahm

Theodor Uhl,

Nigâ, Buhlu-eelâ (Schwimmstr.) Nr. 10.

Simbaschôs.

Wiseem sawem andeles-brangeem un pasch-
hameem daru sinamu, kâ es tagau no Saina-
schem schê pahrnajis un

andeles-weetu

pee tirgus-plattschâ esmu ceristejis; awfshos
pahrdot wisadas bobes mantas par mehremu
zemu pee labas apweenschanas.

Friedrich Seimann.

Jauns skalu-positiws

ar prinzipalu 4 pehd. un pedaltu 8 pehd., ir
pahrdodamo pee ehrgelu-taistata Martina,
Nigâ, Abgelskalinâ, Kohnageema-eelâ Nr. 5.

Keisariskas pils-liferants.

Wisaugstaki apstiprinatâhs

„Laserme“

beedribas magazine
Nigâ, Sinder-eelâ Nr. 22, Schoar un Kawizela namâ,
peedahwâ zeem. publikat leelu iswehlt saunu papirofshu sortes.

	pa 100 gab.		pa 100 gab.
Wtasaita	bej mundschl. 160 l.	Ortschonta	ar m. 60 l.
Kowalewskisa ar	160 "	Basarnita	60 "
Zewropeiskisa	120 "	Po Wtusa Lubitelei	60 "
Kabinetsnisa	120 "	Dostupnisa	50 "
Snatnisa	100 "	Domaschnisa	50 "
Kindstnisa	100 "	Nojonalnisa	48 "
Beirnstnisa	100 "	Arrelnisa	40 "
		Besimennisa	40 "

Wisi augschâ minete papirofshu pa 160 libel 60 lap. pa 100 gabalâ ir taistiti ij
ihstabs, kuhigat forteetats Tutin tabakas un tee pa 50 libel 40 lap. pa 100 ij
wislabakats Arimas tabakas; bilsi ir pagatawoti ij ihsta Fransschu rihfa- un
mais papirofshu „Abadie“ tad wehl:

Hawana-zigaretes „Monopol“ pa 100 gab. 150 lap.

100 " 100 "

Par laipnu eewehroschannu.

Wibus amatneeku-rihtus preelsh dischereem,
zimermanem, muhracekem, atflehgu-ka-
lejeem, dreimanem, kalsejem, kurpneekem un skrodermeiste-
reem ij flawenatâhm Anglu un Franzuschu fabrikahm, tad wehl
flaschus preelsh lanku-pelehm, pelu-flaschus, kurdus newajaga baribu
atjaunot, Franzuschu schurku-flaschus un wislabakos tehranda
kurnju, jaunu- un feskul-flaschus ar oppalwoschannu, kâ berigi, pee-
dahwâ pa lehtahm zenahm

G. Schönfeldta
tehranda- un siltu-preelshu magazine, Nigâ, leelajâ Sinder-eelâ Nr. 12.

Lampu un metalu leetu magazine

J. Sidde,
leelâ Smilshu-eelâ Nr. 39, Birschtowa namâ, preti asozijijas mehbetu
magazinei, unyu pee Kalku-eelâs,
wisadas petrolejas lampas,
kufnas- un faimneezibao-rihtus, pirmas sortes Amerikaspetrolein.

Truhkuma jostas

Brunenecu eelâ Nr. 18, ir isihrejami
dabujamas par 2 1/2, rbl. gabalâ leelajâ Kaleju-
eelâ Nr. 5, 1 teepi aughti.
ar stalla-ruhmi, Sapeeteizahs turpat.

Nabwesina.

Rabeem un pasibstheim ta beidu-wehstis, la mans frsnigi mihlots wihre

Heinrich Pauf

famā 41. dšhwibas-gadā, 20. Oktobri, Deewa meera aigahjis. Baglabaschana notifs swēhtēen, 25. Oktobri, pulst. 3 peh; pūdeenas, if mana dšhwolka leelaja Zeklab-relā Nr. 10. Dšti apbehdinata atraitne.

Padewigas pateizibas

zeen. wiro-stolas waldischana, zeen. bas-nijas pehrindera lgam un zeen. Katla-kalna brandes mahzitam par lonē pa-augstinaschannu issala

Friedrich Weinberg,

stolmeisters no Mas - Junprawmuischas Kruša-stolas.

Widemes hofteesas storoscham, isbeenejuscham leibwardijas unterroizeram **Mahrtinam Freiwann** un wina lautatai **Fewoi Daberei** ir peh; Widf. semn. tit. § 952 no 1860. Mas-Junprawas waltes Služas mahjas gruntneela **Wilela Gihst** dehs **Wilel Gihst** par dehsu tizis norasitē. Kam pret scho adopziju buhtu japezijas, tas lai to dara lihds 10. De-gembrim sch. g., bet wehlati, lai zeefsch lufu. Mas-Junprawas pag. teefā, 20. Oktobri 1881. Preefschsch. weetn.: **J. Pantar.** Strihw.: **E. J. Rihy.**

Sludinajums.

Rigas aprinki, Ritares basnijas draudst, apatsch Annamuischas peederigas **Delmer** mahjas gruntneels isod us **renti wifu** fawu mahjas jemi lihds ar plawahm, dahserem un gani-bahm no 23. Aprisa 1882. gada. Nolschschana un klabati notaisijumi turpat pee gruntneela. Annamuischas **Delmer** mahja, 17. Dtr. 1881. **Delmer** mahjas gruntneels **J. Ernest.**

Pases.

Kastrans un **Suntaschu** pag. wejakee isdas **pases** fawem pagasta lozetteem 2. un 3. **Nowembri** sch. g. preefschschu deenas, **Peterburgas** **Abri-Riga** **Darnaw**-eela Nr. 59, cebraul-schans iwetā pee **J. Annas Rauwas**.

Mahzeflis,

tas faprot **Wahju**, **Katweeschu** un **Igaunu** walodas, teel labā bode gubernā melets. Adrefes ar wezuma un stolas sūibu pefihme-umu war uodot **Ernst Plates** drulatawā.

Deprezes dahrsneets ar labahm lezibas-šmechi, tas prot ari au-chieht wihna un sirsitu auglus, teel melets us lauteem. Japezeijas **Riga**, **Andreju**-eela Nr. 6, apalschā no plst. 12 lihds 1 deenā.

Manas runasamas-stundas preefsch **slim-neeteem** ir: no plst. 8 lihds 11 pr. pušd. un no plst. 4 lihds 7 peh; pušd. **Jelgawas** **Abri-Riga** **Almin**-eela Nr. 2, tilita-galā.

Hofrahts Dr. Blumenthal. 2

Behis.

Peterfona **Ruhra** bode pee „selta swa-rcem“ pahrod 72 grabhu wisstipralahs **sepa-fahles**, las wifu leejumu un smalkus laulus **fa-ehs**, 15 lap. mahzitu, gaischi degofchu **pe-terofu** par 16 lap. stōpā, gaischi **zutura** **fib-ropu** 13 l. mahz., masas **speka** **silkes** 140 lap. par pobu, 7 lap. mahz., **Rigas** **sanfo-rangū**, galdus un traulus preefsch gobeem isihre un pahrod.

Mahja ar grunti ir **pahrodama**. Japezeijas **Masf.** **Abri-Riga** **Stabu**-eela Nr. 77, pee mahjas ihpaschn.

Par laipnu eewehroschannu.

Zaunu, **seffu** un **lopsu**-ahdas **pehrē** pa **angstahm** **zenahm**

G. Schönfeld'a

tehrauda: un sūbu-preefschu **magasine** **Rigā**, **Ieelajā** **Sinder**-eela Nr. 12.

Modes kaschoku-prezes preefsch dahmahm,

lā: **muses**, **krahgās**, **boas**, **kaschoku**-zeperes preefsch dahmahm un meitenehm peh; wis-jannateem safoneem, **kaschoku**-zeperes preefsch sehnem un lungeem **gluschi** no **kaschok**-ahdas un ar **santa** **dibenu**, **tuhla**-zeperes, **lungu**-**kaschokus**, **dahmu**-**kaschokus** ar **wil**-nainu un **sūbu** **pahruwitnis**, **kaschoku**-eclantejumus preefsch mehtekeem peh; **wel**-schu-mehra, **wisjannatāhs** **modes** **kaschok**-ahdu **sortes** **peedahwā** **labā** **iswehlē** **pa** **lehtahm**, **bet** **neuodigejamu** **zenahm**

G. Hansen'a

kaschoku-magasine **Celsch-Rigā** **Jaun**-eela Nr. 9.

Wijas **kaschoku**-prezes **teel** **manā** **pascha** **darbniže** **pagatawotas** **peh;** **wisjannateem** **musureem**.

No censures atwehlets. **Rigā**, 23. Oktobri 1881.

Drulats un dabujamas per **bilschu** un **grophomtu**-drulataja un **buru**-lehscha **Ernst Plates**, **Rigā** pee **Pehtera** **basnijas**.

Rigas hipoteku beedriba.

Teem pee **Rigas** **hipoteku** **beedribas** **kaht** **peenahlscheem** **immobilju** **ihpaschneeteem** **teel** **zaur** **scho** **atgahdinats**, **la**

pusgada intreses

par to **wineem** **aisdoto** **naudu** **ir** **tai** **laira** **no** **15.** **lihds** **31.** **Oktobram** **ja**-**eemaksā** **un** **la** **peh;** **scha** **laira** **notezeschanas** **buds** **peh;** **statutu** **§** **66** **jamalsa** **strahpes** **intreses** **1** **proz.** **par** **mehweft** **no** **ne**-**ajsmā** **fatahs** **sumas.**

Direkzijs. 1

M. Jakob'a

dams-**pehrwetawa**, **drufatawa** un **kemiska** **masgaschana**s un **pleku**-**tihrischana**s **ceitaisē.**

Wisas **drehbju** **sortes** **if** **santa**, **sihba**, **wilnas** un **kolwilnas**, **la** **ari** **isabrditas** un **ne**-**isabrditas** **lungu**-**un** **dahmu**-**drehbes** **teel** **us** **to** **wis-jannateem** **latra** **krasā** **pehrwetaw**-**un**, **ja** **to** **wehlahs** **ar** **wisjannateem** **musureem** **apdrufatas.** **Ari** **apwallatas**, **saylekotas** un **netihras** **drak**-**nas**, **mehbetu**-**gabali**, **tepiki**, **bantes** **u.** **t.** **pr.** **teel** **kemiski** **masgatas** un **tihritas**, **bes** **la** **zaur** **to** **krasā** **pahrmaintos** **jeb** **isustu.** **Wilna** **schoteereschana** **teel** **pehrweta**, **la** **ari** **schfeteretas** **dšijas**, **diwās** un **trijas** **pehrwes** **pahrdod** **pa** **foti** **lehtahm** **zenahm.**

Peenemschanas-weetas:

Celsch-Rigā: **Kalku**-**un** **Stabru**-**eelu** **stuhri** **Nr.** **20,** **v. Schrödera** **namā.** (**Ruhstu** **manu** **wahedu** **eewehrot**, **jo** **turpat** **blaus** **atrodahs** **lihdsig** **weifals.**)

Fabrikā **Aleksandra**-**eelā** **Nr.** **49.**

Dukumā **us** **tirgus**-**platšcha** **Nr.** **1.**

Sirgu-, **gowju**-, **dihselu**-, un **strengu**-**kehdes**, **firgu** **pinetlus**, **laidaru** un **saimneezibas** **lukturus**, **schkipeles** **preefsch** **druwu** un **grahwu** **rakschana**s un **femes** **malkas** **durtschana**s, **dreimann** **dselschus** un **wisadus** **eerotschus** **preefsch** **dreimann** **darbeem** un **preefsch** **if** **katra** **amata** **wa-jadšibas** **pahrdod** **us** **ustizibu** **tai**

weenteefigā **wifu** **wezakā** un **gruntigā**

J.

Englischu

Redlich

magasine.

Diwas **mahjas** ar **dahrsu**, **las** **emef** **11** **proz.** **pa** **gabū**, **ir** **tuhlit** **pahrodamas** **ar** **maju** **emaksu.** **Japeprasa** **masajā** **Dinamides**-**eelā** **Nr.** **12a,** **galoneela** **Wessela** **darbnizē.**

Mahja ir **pahrodama** **Abgelolalnā** **Ieelajā** **Kaleju**-**eelā** **Nr.** **33.**

Tornakalna **Latw.** **palihds.** **beedriba.** **Swehtēen,** **25.** **Oktobri** **1881.**

Balle.

Cesahhums **plst.** **6** **wal,** **beigas** **plst.** **3** **rihtā.** **Muhmes** **flehs** **plst.** **4** **rihtā.**

Makā: **beedru** **tg.** **40** **lap.,** **tef.** **25** **lap.** **nebeedru** **"** **60** **"** **40** **"**

Beedru **lahrtis** **pee** **lasēs** **usrahcamas.** **Beedribas** **mahja** **atrodahs** **pee** **Jelgawas** **jaunas** **schofejas** **Nr.** **26.**

Preefschneeziba.

Rigas **Latw.** **amtu.** **palihds.** **beedriba.** **Swehtēen,** **25.** **Oktobri** **sch. g.**

weesigs **wakars** **ar** **danzoschannu.** **Sahhums** **plst.** **1/9** **wal,** **beig.** **plst.** **3** **rihtā.** **Zena** **lā** **arweenu.** **Sahrtibas** **komisija.**

Nalti **no** **19.** **us** **20.** **Oktobri** **sch. g.** **ir** **Beerin-muischā** **Wilhelmam** **skropa** **no** **stalla** **issagts** **ar** **wifu** **cejuhgu** **gaischidruhns** **sihs,** **melnu** **asli** **un** **trehpēhm,** **tas** **stahw** **us** **teifso** **pušf,** **kreifā** **aufi** **masē** **ilgreesjums,** **adrefemes** **sihgu**-**leetas,** **sakt** **lahereeti** **wahgi,** **patalā** **ar** **walejahm** **asim** **us** **jederehm,** **preefschā** **buka,** **diwi** **ahdas** **deli.** **Kas** **scho** **sagumu** **usrahditu,** **dabubs** **freetnu**

patreizibas **algu**

Beerinmuischā **pee** **Rigas.**

Balts **putnu**-**suus**

ar **bruhneem** **plektem,** **ir** **sestēen,** **10.** **Oktobri,** **Olainē** **nollidhis.** **Kas** **to** **atwed,** **tas** **dabu** **labu** **potreiz**-**algu** **Rigā** **Zuhfu**-**eelā** **Nr.** **5,** **pee** **lutschēra.** **No** **pirkschana**s **lai** **fargahs!** 2

Lai **aplām** **ispaustas** **walodas** **atspeblotu** **zaur** **scho** **sihoju,** **la** **es**

pehrku meeschus

no **wismasala** **lihds** **leelalam** **daušjumam.**

N. Schwers, **bruhwermesters** **Kembatā.** 1

1. Nowembri **1881,** **pulst.** **3** **peh;** **pušd.**

Mahlpils labd. beedr.

general-fapulze.

Deenas **lahrtiba:**

- 1) **Gaddlahrtigu** **rehlehu** **nollischana;**
  - 2) **preefsch** **nahlama** **gada** **beedru** **peenemschana;**
  - 3) **gadslahrtigas** **beedru**-**naudas** **nollischana** **un**
  - 4) **preefschneezibas** **wehleschana.**
- Beedri** **teel** **lughiti,** **us** **saw** **fafulzi** **bes** **atraw**-**schana**s **atmahiti.** **Preefschneeziba.**

100 rbl. pat.-alg.

Selta **antera** **remonte**-**pulstēens** **ar** **selta** **putellu**-**kopfeli** **ir** **pasaudēts** **un** **nododams** **Kauf**-**eelā** **Nr.** **14,** **pee** **L. Halbeguth** **Iga.** 3

35 rubli pateiz.-algas.

Turlalna **muischas** **rentineelam** **J. P.** **nalti** **no** **16.** **us** **17.** **Oktobri** **ir** **melns** **leelā** **trena** **mehra** **derigs** **sihs** **nosagts,** **lam** **masas,** **us** **abahm** **pušehm** **nolahruschahs** **kehpēs,** **labajā** **lahjā** **apalsch** **wehšišcha** **baltnihs,** **kupla** **aste,** **sebulkas** **un** **talla** **wecā** **eerihwētē,** **wezums** **5** **gabi,** **wehrihbā** **100** **rublu.**

Aisjuhgs: **bruhni** **dselssawu** **wahgi,** **lam** **stuhre** **jeb** **trelini** **patalā** **ar** **stuhwi** **peegreestē,** **lolam** **labajā** **ilks** **robā** **dselstinsch** **preestis.**

Gobigs **atradejs** **teel** **laipni** **lughiti,** **pret** **ausghimneto** **patreizibas**-**algu** **sihu** **bet** **Turlalna** **muischas** **walbei** **pr.** **St. Oger.**

No **polizijas** **atwehlets.**